

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/15/2016
Identifikačné číslo spisu:	8812212338
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8812212338.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpeného Advokátskou kanceláriou ERASMUS LEGAL, s. r. o., so sídlom Justičná 9, Bratislava, proti žalovanému E., bývajúcemu vo R., o zaplatenie 352,71 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 9 C 373/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. mája 2015 sp. zn. 21 Co 149/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom z 29. januára 2014 č. k. 9 C 373/2012-51 žalobu zamietol, žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia vo výške 68,97 eur na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka. V odôvodnení uviedol, že na základe zisteného skutkového stavu vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľský vzťah, na ktorý je potrebné aplikovať zákon č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzatvorenia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Ďalej uviedol, že v zmysle § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Predmetná úverová zmluva je typovou formulárovou zmluvou vopred pripravenou žalobcom, v ktorej sú naformulované žalobcom stanovené zmluvné podmienky a tieto žalovaný ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť, ale mal možnosť ich len prijať alebo neprijať. Žalobca sa touto žalobou domáha plnenia zo zmluvy o poskytovaní revolvingového úveru, keď na základe aktivácie úverovej karty zriadil žalovanému úverový účet pre čerpanie poskytnutého

revolvingového úveru do výšky prideleného úverového rámca, pričom poukazoval na to, že až priamym úkonom žalovaného, a to aktiváciou úverovej karty došlo k realizovaniu jeho práva čerpať revolvingový úver na základe prideleného úverového rámca. V zmysle úverových podmienok sa žalovaný zaviazal poskytnutý úver vrátiť, platiť úroky a poplatky podľa aktuálneho sadzobníka. Ďalej uviedol, že v uvedenom prípade šlo o dojednanie netransparentnej inkorporačnej doložky, ktorá je neplatná a nemohla tak privodiť viazanosť všeobecnými zmluvnými podmienkami. Z uvedených dôvodov, preto žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 21. mája 2015 sp. zn. 21 Co 149/2014 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. V odôvodnení uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p., dospel k správny skutkovým aj právny záverom, s ktorými sa stotožnil. Na doplnenie uviedol, že nemal žiadne pochybnosti o tom, že zmluva, ktorú účastníci uzatvorili je zmluvou spotrebiteľskou v podobe štandardnej formulárovej zmluvy. Spotrebiteľ bol v jeho pozícii slabšou zmluvnou stranou, a to z hľadiska informovanosti i vyjednávacej pozície. V čase uzatvorenia úverovej zmluvy žalovaný inú vôľu než tú, ktorá smerovala k získaniu finančných prostriedkov nemal a nedostatok vôle žalovaného uzatvoriť revolvingovú zmluvu spôsobilo absolútnu neplatnosť tohto úkonu. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 2 O.s.p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, v ktorom namietal, že v konaní došlo k procesnej vade konania uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., teda že mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolateľ je toho názoru, že napadnutý rozsudok nie je riadne odôvodnený a je nepreskúmateľný, keďže odvolací súd sa nevyporiadal s argumentáciou dovolateľa. Zároveň namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Zohľadňujúc vzájomnú súvzťažnosť citovaných ustanovení dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených vyššie, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. sa rozumel taký závadný postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytoval Občiansky súdny poriadok (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na

doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

9. Dovolanie bolo možno podať iba ak to výslovne pripúšťal zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O.s.p. (pokiaľ ide o rozsudok) a § 239 O.s.p. (pokiaľ ide o uznesenie)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných závažných procesných väd (viď § 237 ods. 1 O.s.p.).

10. V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

11. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

12. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

13. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

14. Podľa § 238 ods. 5 O.s.p. dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušnosť sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušnosť pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušnosti v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

15. Z hľadiska legislatívno-technického bol v § 238 O.s.p. zvolený taký spôsob vyjadrenia prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, so zreteľom na ktorý je zrejmé, že ustanovenie § 238 ods. 5 O.s.p. je [špeciálnym (v zmysle konkrétnejším)] ustanovením, ktorého aplikácia má v zmysle právneho princípu „lex specialis derogat legi generali“ prednosť pred (všeobecnejšími) ustanoveniami § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. V nadväznosti na to treba konštatovať, že ak výška peňažného plnenia, o ktorom rozhodoval odvolací súd, neprekročila v určitej veci násobky minimálnej mzdy uvedené v § 238 ods. 5 O.s.p., je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu neprípustné.

16. V preskúmvanej veci bol návrh na začatie konania podaný 30. októbra 2012; v deň jeho podania určovalo výšku minimálnej mzdy ustanovenie § 1 ods. 1 písm. a/ nariadenia vlády č. 343/2011 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška minimálnej mzdy. Podľa tohto ustanovenia minimálnu mzdu na rok 2012 predstavovala suma 327,20 € mesačne. Trojnásobok tejto sumy je 981,60 €.

17. Pokiaľ ide o samotnú istinu, žalobca sa v konaní domáhal zaplata 352,71 €. Dovolanie žalobcu voči rozsudku odvolacieho súdu smeruje proti rozhodnutiu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (352,71 € < 981,60 €). Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je v zmysle § 238 ods. 5 O.s.p. procesne prípustné.

18. Dovolanie žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999 a R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je však významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je záver (zistenie) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

19. Žalobca existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

20. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávosti postupu odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľovi bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priechiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania.

21. Žalobca v dovolaní uviedol, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) tým, že napadnutý rozsudok nie je riadne odôvodnený je nepreskúmateľný a odvolací súd vec nesprávne právne posúdil.

22. Dovolací súd preskúmal odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu z hľadísk vyplývajúcich z ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odôvodneniu rozhodnutia krajského súdu nemožno vytknúť nedostatok riadneho, vyčerpávajúceho odôvodnenia alebo extrémny nesúlad právnych záverov so skutkovými zisteniami alebo vnútornú protirečivosť jednotlivých častí odôvodnenia.

23. Pokiaľ dovolateľ namietal nesprávnosť právnych záverov odvolacieho súdu, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súď ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

24. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu odmietol, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinnej 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinok umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, ktorý by zostal zachovaný aj po tomto dni (§ 470 ods. 2 CSP). Najvyšší súd preto dovolanie odmietol podľa

ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

25. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.